

Uredništvo i uprava
ZAGREB, MASARYKOVА 28a
Telefon 67-89
Uredništvo i uprava
za Slovenijo in slovenski del
Julijske Krajine
LJUBLJANA Erjavčeva 4a

ISTRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

NAŠA DJECA U JUŽNOJ AMERICI

U novogodišnjem broju »Slovenskoga lista« iz Buenos Airesa čitamo, sastavak »Pozdrav Primorski« kojeg je deklamirala jedna učenica slovenskoga tečaja u São Paulo u Braziliju na školskoj priredi. Donosimo najprije taj pozdrav koji glasi:

Primorje — naše dajno, solinčno Primorje! Vse, kar vsebuje naša srca lepeza in drageza, pošljimo tebi danes v pozdrav.

Nismo vzrostili na tvojih tleh. Nepozname ne so nam tvoje krasne livate in poljane, ki bi morale biti naša igriša.

Nikdar niso odmevali naši otroški kriki po tvojih gmauhah in brdih.

Nismo povajili v šopke tvojih zgodnih pomladanskih zvončkov in trobentice...

Nikdar nismo prisluškivali po bregovih šumljanih tvojih rek, in pesmi tvojih gor.

In vendar, solinčno Primorje, si nam drako in ljubo kot dragocena svetinja.

Pogovori naših starcev so ustvarili v naših dušah tvojo sliko...

Vsa si lepa in nepozabna...

Doumeli smo iz tega njihovega govorjenja, da si ti, Slovensko Primorje, njihova nepozabna rodna gruda, klub žalostni usodi, ki jo preživljaš.

In ta tvoja žalostna usoda se je dotaknila tudi naših otroških src.

Vzljubili smo te kot v sanjah in naša srca so se napolnila spoštovanja do tega koščka zemlje, ki je bila, zibelj naših staršev, kjer je cvetela njihova lepa mladost in od koder jih je izgnal edino le tlačitev blid.

Slovensko Primorje, danes ko zaključujemo pouk našega jezika, katerega se učimo z ljubeznijo in ponosom, kipi iz srca slovenskih otrok goreča prošnja:

Stopili vsaj enkrat na tvoja tla... Navziti se vsaj enkrat svežega zraka tvojih gor in poljan...

Dočakati pa tvojega vstajenja, tvoj veliki dan. Primorje...

**Slovenska decata
iz São Paula
v Brazilu**

Rijetko smo čitali i čuli slične riječi o našem zavičaju. Taj glas čežnje in ljubavi za rođnu grdu svojih roditelja dirljiv je. Ne samo za nas koji osjećamo isto što i ona naša mala djeca iz Brazilije — već je on, kao umjetničko djelo, dirljiv za svakog čovjeka koji ima malo srca u diše.

A za nas je i poučan. Roditelji te naše djece, razbacani po prostranoj dalekol Americi, medju ludim narodom i u borbi za kruh sebi i toj djeci, ne zaboravljaju svoju dužnost. Svoju čežnju za zavičajem učepljuju u srca svoje djece. I li naši daleki prekoceanski suputnici-emigranti vjeruju da će se povratiti na svoju grdu.

Oni vjeruju u taj čas i s tem vjerom u srcu spremaju svoju djecu. Uče ih materinji jezik, povezuju ih s našom zajednicom ovde i dolje — žrtvjuju se da im djeca budu one što su i oni: emigranti vječnoj čežnji za zavičajem i rođnim pravom.

Mi ovdje smo u daleko boljem položaju. Naša djeca ovdje ne mogu zaboraviti svoj jezik kao ona djeca u Americi, naša djeca ovdje mogu da imaju knjige o našem kraju, mogu da čitaju o zavičaju svojih roditelja u novinama i nekoj mogu da posjeti taj kraj. Da vide i bave i djebove i rođbine. Ali uza sve to — naša djeca ovdje se ne odgajaju onako kao djeca naših emigranta preko Oceana.

Vise putu smo na ovom mjestu podcrtavali važnost odgoja našeg podmlatka — ukazivali smo na žalosnu činjenicu, da se naša djeca asimiliraju potpunoma i da zaboravljaju svoj zavičaj. Pisali smo da

SLOVENCI IN HRVATJE POD ITALIJO PO ITALIJANSKI STATISTIKI

„Almanacco italiano“ tvrdi da v Julijski Krajini živi 600.000 Slovencev

in Hrvatov — „Popolo di Trieste“ znižuje to številku na 480.000

Na Južnem Tirolskem priznanih 230.000 Nemcev

Znanitalijansko založništvo Bemporad je izdalo »Almanacco italiano« za leto 1938. Ta almanah, ki uživa največji ugled v Italiji pa tudi zunaj nje, urejuje že 43. Lepumagali. V letosnjem letniku je almanah prinesel tudi podatke o narodnosti odnosno občevalnem jeziku v Italiji.

Pravilno trdi, da je v Italiji 97% Italijanov, da pa živi poleg teh tudi veliko Slovanov in Nemcev, in sicer 600.000 Slovencev in Hrvatov v Julijski Krajini ter 230.000 Nemcev na Južnem Tirolskem.

Ta resnična ugotovitev tako uglednega italijanskega almanaha, ki je izšel v Italiji v 16. letu fašistične ere, je seveda vzbudil nevjerojato pri offisiorju tržaškem glasniku »Popolo di Trieste«. Gledate Nemcev na Tirolskem je še nekoliko pustljiv in pravi, da 30 tisoč več ali manj ne igra nobene vlogo. Gledate Slovanov v Julijski Krajini pa absolutno zavrača navedene podatke. Predvsem daje docela novo definicijo Julijske Krajine, namreč kot ozemlje, ki leži med Livinco (Livenzo), Alpami in Kvarnerom in ki obsegata videmsko, gorisko, tržaško, puljsko in reško pokrajino. Pri-

znavata da živijo Slovani v vseh petih pokrajinah (še včeraj pa je dočela zanimali njihovo eksistenco in jim odrekali tudi vsako pravico!), toda število Slovencev skupno z onimi v Reziji in ob Nadiži čeni v večernju na 230.000.

Člankar je pač prezrl, da je celo uradno štefje leta 1921. dogonal 292.926 Slovencev samo med italijanskimi državljanji. Število Hrvatov pa cení »Popolo di Trieste« na 150.000.

V tem pogledu je pravičnejši kakor uradno štefje, po katerem naj bi jih bilo samo 92.800!

Da pa člankar sploh nima pojma o narodnostnih prilikah v Julijski Krajini, priča dejstvo, da so v Reski pokrajinah nevjerojato pri offisiorju tržaškem glasniku »Popolo di Trieste«. Gledate Nemcev na Tirolskem je še nekoliko pustljiv in pravi, da 30 tisoč več ali manj ne igra nobene vlogo. Gledate Slovanov v Julijski Krajini pa absolutno zavrača navedene podatke. Predvsem daje docela novo definicijo Julijske Krajine, namreč kot ozemlje, ki leži med Livinco (Livenzo), Alpami in Kvarnerom in ki obsegata videmsko, gorisko, tržaško, puljsko in reško pokrajino. Pri-

tako da je tudi po »Popolovem« člankarju v Julijski Krajini vsaj 480 tisoč Slovencev in Hrvatov.

Seveda skuša člankar svojo ugotovitev vzbudit s tem, da bi bila zadeva drugačna, ako bi se hotelo dognati izvor teh Slovanov, češ da so to na pr. ti tudi potomci Grkov z grških otokov, Albancev in ne vem še katerega naroda, ki jih je semle naselila beneška republika, da bi tako zopet objudila po boleznih in kugah opustošeno deželo. O tem da pričajo razni grški, albanski, romanski in dalmatinski prijatelji v Istri. Neglede na to, da bo člankar težko rastolmačil čudež, da so se vsi ti narodi, ki so se naselili v redko oblijedeno Istro popoloma assimilirali po italijanskih trditvah neobstoječemu slovanskom življu, in da jih ni mogel pritegniti v svojo sfero italijanski živelj, ki je po menju italijanskih piscev bil na tem ozemlju vedno vladajoč in je tudi kulturno nadkrijeval slovanski element, bo moral tudi pojasniti dejstvo, da so ti tuji prijatelji bolj razširjeni med tako zvanimi Italijani v Istri kakor med Slovenci in Hrvati in da so nosili ti Italijani vsaj do nasilne izpremenke pod fašističnim režimom čista slovanska imena.

SPEKULACIJE S MANJINAMA

Rumunjska, poljska, madžarska i njemačka pogadjanja i učenjivanja

Posljednji dogadjaji u Rumunjskoj izvazili su ponovno razna previrjanja radi manjina. Rumunjska, Poljska, Madžarska i Njemačka hčete da međusobno i uzajamno pokušaju rješiti neke manjinske probleme, ali na osnovi načela po kojima upravljaju vlade dobili su žrtvu.

Tako je novi rumunjski ministar vanjskih poslova Miclescu javio glavnog tajniku Lige Naroda, da bi Rumunjska ponovila ugovor o manjinsima iz 1919 godine, kojim se zajamčuju manjinska prava: Židovima, Madžarima, Njemačima i Ukrajincima, kad bi Vljeće Lige Naroda stavilo na diskusiju tri židovske petlje, upućene Ligri Národa, ili ako bi Vljeće poduzeo bilo kakav akciju u vezi s problemom Židova u Rumunjskoj.

Te tri židovske petlje Ligri Národa traže, da Ligri Národa poduzme hitne mjeru, kako bi se ispitao antisemitski program rumunjske vlade, u vezi s ugovornim kojih su na snazi. U slučaju takve hitne procedure imao bi prema uobičajenom postupku tajnik Lige Naroda uputiti te petlige svim članovima Vljeće Lige Naroda. Tajnik Lige Naroda uputio je međutim te petlige pod "odbor trojce", koji ima ispitati, da li se imaju iznijeti pred Vljeće ili odbiti.

Osvrati li Rumunjsku svoju prijetnju, ona, bih otkaz ugovora o manjinsima motivila time, da je taj ugovor o manjinsama u vezi s nekim jamstvima sigurnosti, što su ih saveznici svjedočili do Rumunjske. Kako ti saveznici seda nisu kadri održati ta jamstva, stavila se Rumunjska na stanovništvo, da se nju više ne vrijedi ni ugovor o manjinsama.

Cini se da u tome podupire Rumunjski i Poljski. U Cannesu su se sastali poljski ministar vanjskih poslova Beck i Miclescu. Rumunjski ministar nalazio se u pratinji dvojice rumunjskih funk-

cionara, a isto tako je i pukovnik Beck pozvao za ovaj razgovor dva stručnjaka specjalistima za manjinsko pitanje. Jedan od tih je grof Raczyński, poljski poslanik u Londonu i poznat sa svoga prijedloga o obveznoj zaštiti manjina u Ženevi.

Kako javlja list »La Epoca« iz Cannesu, odnosni se rumunjsko-poljska konferencija na pitanje otkaživanja ugovora o manjinsama.

Kako javlja list »L'Epocque« izjavljuje se i akcija o manjinskem problemu izmedju Njemačke i Madžarske. Tako je 22. o. m. otpotovao iz Njemačke u Madžarsku čuški vođa inozemne organizacije nač.-socialističke stranke i državni tajnik u ministarstvu vanjskih poslova Bohle. Korespondencija iz Wilmersdorfa kaže, da će Bohle u priljevskoj Madžarskoj iskoristiti priliku da govorí o zadaćama Njemačaca u inozemstvu kao integralnog dijela nač.-socialističkog naroda u Reichu, u korist vinštoga naroda i zbog sporazumljivosti sa žemljom, koja tim Njemačima iskazuje gospodarstvo. Bohle bi imao govoriti u madžarskom društvu za vanjsku politiku.

Budući da se u poluslužbenoj korespondenciji govorí o »inozemnom njenjinskom« pod »elme se razumiju strani državljani nenjinske podrijetlja, zaslužuje pažnju i ona formulacija »Diplomatico-političke korespondencije«, u kojoj je Bohle označen kao »povjerenik Njemačke iz Relche u inozemstvu«. Kako je poznato, djelatnost se inozemne organizacije stranke često dovodi u vezu s utjecajem na strane državljane u inozemstvu, a to skoro sami sejaci kolj neće tako lako iznevjeriti ni svoju narodnost ni odbaciti svoj lezik. Hrvatska nije tako ogromna ni tako mnogobrojna da bi mogla odbaciti i zaboraviti jedan velik dio svoga tlača.

SLOVENSKA ŠTAMPA I JULIJSKA KRAJINA

Ljubljanski dnevničici »Slovenec« i »Jutro« uveli su pred malo vremena redovito u stalnu rubriku vijesti iz Julijske Krajine. I »Jutro« i »Slovenec« prate i registriraju ugovorni dogajanja u slovenskom dijelu Julijske Krajine. Osim toga ima »Ponedjeljski Slovenec« već odvadan u svakom broju pola stranice posvećene Julijskoj Krajini i Koruškoj.

Bilo bi vrlo potrebno da bi i hrvatska štampa, u prvom redu zagrebački dnevničici, postupili slično. Kao što slovenski dnevničici posvećuju pažnju slovenskim krajevima u Italiji, trebalo bi da i hrvatski donose barem jednom sedmично vijesti iz Istre.

Dvjesti i pedeset hiljada Hrvata izvan domovine u neprekidnom narodnom i geografskom kontinuitetu s maticom završilo bi da se malo više o njima vodi računa, tih više što su to skoro sami sejaci kolj neće tako lako iznevjeriti ni svoju narodnost ni odbaciti svoj lezik. Hrvatska nije tako ogromna ni tako mnogobrojna da bi mogla odbaciti i zaboraviti jedan velik dio svoga tlača.

Glas o Jesipu Križaju

Ljubljansko »Jutro« od 22. o. m. donosi članak o avijatiku Josipu Križaju. Opisuje negov put u Španiju, junacke borbe i pad u zarobljeništvo pobunjenika. Kada je bio Križaj već pred streljanjem, spomen je tako da je jednom stranom oficiru u Francovoj vojski pokazao dokumente nekih stranih avijatikara koje su vladinovci zabiljili i izjavio je da će te avijatikari biti streljani ako oni nježa streljaju. Tada je već Križaj bio komandant lovačke eskadrile s placom od 25.000 franka mjesечно.

Iako je bio teško ranjen kada su ga zarobili (slomljena tri rebra, odnesen prst na nozi, potkoljenica probušena na tri mesta) u zarobljeništvo su ga tukli i mučili da bi nešto doznavali od njega, ali, im je bilo izvladuz.

Kada su ga zamijenili, otjao je Križaj iz Španije na dopust i tada su neki njegovi prijatelji s njime razgovarali.

Sada se opet nalazi u Valenciji.

Josip Križaj je, kako je poznato, iz Julijske Krajine.

**NARUČITE DŽEPNI KOLEDAR
»SOČA« ZA 1938 GOD.**

Od Soče do Rečine -- od Triglava do Kamenjaka

Tužne prilike u porečkoj biskupiji

2. siječnja 1938. Bržni mu salju nam nivjek svećenike koji ne razumiju ni riječ našeg jezika. Dosada je bio kod nas svećenik Pinesi (bivši Pinezi). Ovaj nije znad i nije htio da nauči naš jezik, tako da on nije razumio nas, ali mi nismo njega. Pred par dana otišao u Galiciju. Na njegovo mjesto dolazi neki Ročetić koji ne može još manje razumjeti. Jer su pastiri, jer se ne skrbe ništa za strossmash i dobri puk. U sličnom položaju su naše naši ljudi u Sv. Vitoval, gdje svećenik ispoštova bolesnike (druge uopće ne ispoštova), jer ne dolaze u crkvu) preko tunaca sa krastom, jer župnik ne zna ni riječi ni našem jeziku. Čini nam se, da se takova se događaja nit u misljama.

Cak nekojici sući i liječnici, kad se radi o njihovom džepu, znadu hrvatski i govore s nama onako, kako nas je majka naučila, a svećenici ne znaju i neće da nauče, pa makar se radi o spusu duša. — Seljak.

Iz središta Istre

Pazin, siječnja 1938. Bijeli Pazin grad postaje sve crniji za naš seljak, osobito u vjerskom pogledu. Lišeni smo nesamo pievanja, nego uopće svake riječi u našem jeziku. Crkva nije više za nas kuću utječe, nego žalost. Takožani gradjani ne pođuđaju crkvu, premda se u crkvi svi obavljaju isključivo u talijanskom jeziku. Da se njima ugoditi, naši su naši pastiri posvetili, ali su i oni postali neugodni Bogu i njegovom neprijatelju. Gradjani, im se smiju i prostakći ih zafrkavati, a dobar, ali previše i nepravedno zapušteni narod udaljuje se od crkve, od svećenika, koji nije pastir duša nego prosti najamnik, jer se boji žrtvovali svoj mir za spas svojih vjernika.

Takva sramota i žalost zavladala je u župnoj crkvi, a još gora vladala u franevackom samostanu. U cijeloj Istri nema nijednog fratra, koji bi razumio i govorio naš jezik, tako da je narod zapustio njihove crkve, jer se ne može ni ispoštovati. Jos nesto! Dok se u Trstu u Puli i na Rijeci prodaju »Novosti, molitvenik »Oče budi volja Tvoja«, ne možemo si nikako rastumačiti, zašto se to isto ne dozvoljava i u Pazinu.

Jedan seljak

Zviždanje u crkvi u Lanišću

Lanišće, januara 1938. Neobičan dogodak desio se na polnočnici u našoj crkvi koji je izazvao veliko zgržavanje kod svih poštenih i mirnih ljudi. Svaki voćek želi da ide u crkvu na polnočnicu da čuje kako se pievaju naše starke crkvene pjesme. Kako naši crkvi pripada mnogo selja, to su iz svih tih selja došli mladići i djevojke i ostali da čuju kako će se lipiti pievati naše pjesme. Međutim je u crkvi došla i jedna grupa pilića mladića fašista iz Račevasti, a predvodio ih je sin trgovca Scalli. Kod među su se najprije napili i dogovorili da će uraditi. Kada su ovi prijeti mladići došli u crkvu i čući da se pieva hrvatski, počeli su galantniji i zviždati kad su na ulici ili u gostionici i ne u crkvi, ali naš je narod ostao na ovaj izazov potpuno miran i nastavio dalje pievati. Videći da ne mogu ništa postići, počeli su se iz crkve galanjeti da neće oni dobiti ove hrvatske pjesme i otisli su na ulicu u gostionici Scalli, gdje su nastavili sa pugnjom. Napomenjeno je da su u crkvi bili prisutni i karabinieri, ali se nisu ni makli, a niti su stogom poduzeli protiv ovih pitljih mladića.

Da mladići svoj bitac protiv svega mogu, to je rešte, ponovili su na Stepijanu svoj protest ali u drugom obliku. Ti isti mladići, da vrijeme skupljajući milostinje bacali su na oltar stari austrijski željezni novac i uz to se smijali.

Prazna crkva za Božić u Vruhu

Vrh kod Buzeta, siječnja 1938. — Mi ne pamtim žalosnjeg Božića od crkoga kod nas. Prijašnjih Božića dolazili su ljudi i iz susjednih župa u Vrh da čuju našu skladinu starinsku pjesmu »U sei vrime godišta«, ali ove godine imamo župnika koji je i tu našu starinsku pjesmu izbačio iz crkve. Radi toga je na Božić bila crkva skoro prazna. — Osim toga je taj naš novi župnik, Zagan rodom iz Završja, ove godine ukuljio i cijeljivanje starog srebrnog križa na kojem piše hrvatski »Mir s lobom«, dok je čak i svećenici iz Italije, njegov predčasnik, to dopuštao.

Narod ne odlaže više u crkvu niti na velike blagadne u znak protesta protiv tekućog postupka novog župnika.

Kazne radi krijućica i radi prelaza granice

Delavcem v čistilici „Aquila“ znižali mezde

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

<p

VAŽNI DOGADAJI U SVIJETU

Španjolska i Kina

Ovog tjedna nije bilo nekih naročitih novih dogadaja u svijetu. U Španiji se borba nastavlja, u Kini isto tako, samo s tom razlikom da je španjolska narodna vojska zadržala i nadalje inicijativu u svojim rukama iako pobunjeničke Frankove čete posljednjih dana nastroje povratiti Teruel i u tim bombardama angažiraju ogromne količine ratnog materijala i mnogobrojno ljudstvo. Ratne operacije razvijaju se pojavljujući za crničinu borbama. Najnovije vijesti dozvoljavaju mogućnost evakuiranja Teruela, ali to još nije ni potvrđeno iz Barcelone, a evakuacija nije još započela.

Posljednjih dana su pobunjenički avioni bombardirali Barcelonu i još neke gradove i selja, a bacili su bombe i na francuske zemlje. Do sada su pobunjenici ta djela vršili bez bojazni da će slična akcija nastupiti i sa strane republikanskih zrakoplovnih snaga, jer su se vladini avioni ustručavali do sada da bombardiraju gradove u pozadini kojih nemaju veće vojne važnosti, jer republikanci naglašavaju da su i ovi gradovi kojima gospodari Franck isto tako stanjolski, a uzdajuci se u konacu pobjedu rušili bi gradove koje bi kasnije morali podizati. Ali na strasne napadatice pobunjeničkih aviona na Barcelonu, Madrid i neka druga nezaštićena mjesto, republikanci su odgovorili bombardiranjem Salamanca i Seville.

I u Kini se situacija donekle promjenila, jer su Kinezи uspjeli osvojiti ponovno neke gradove, a guerilno četovaće je zaustalo takav mah da su kineske neregularne trupe osvojile mesta u neposrednoj blizini Sanghaja.

Oboroževalna tekma

Velešilo so priče prav resno tečnivati med seboj u oboroževanju. Francuska vlada je tih dneva odobrila naknadne kredite za oboroževanje u višini psa milijarde frankov, in sicer za izpolniljene franceske vojne mornarice. Izven že dodeljenih programov in kreditov bodo zgradili se eno krizarko, 6 torpedov, 2 maticni ladji za letala in 5 podmornic. Poleg tega napovedujejo, da so v kratek tem dolečen se dodatni građbeni program, ki bo dovršen do konca tega leta.

Angleško vojaško letalstvo pa razpolaga po najnovijih poročilih z 2031 letih, brez rezervnih. Od teh je 1540 v Angliji, ostala pa v angleških prekomorskih kolonijah. Pravilo, da je angleško vojaško letalstvo danes za 150% manjše kot pred 2 letoma. — (Agis).

Povećanje talijanske ratne mornarice

Pred nekoliko dana objeljano je službeno u Rimu, da će talijanska ratna mornarica biti povećana za 14 jedinica, medju njima dva bojna broda po 35.000 tona, 12 velikih razarača i znatan broj podmornica. Prema tome bi stanje talijanske ratne flote god. 1940 do 1941 bilo slijedeće: 4 bojna broda po 35.000 tona, 4 (potpuno modernizirana) po 24.000 t., 10 oklopnih krištaša po 10 hiljana tona, 12 majnih krištaša, odgovarajući broj torpedo-razarača, torpiljarka i preko 100 podmornica.

Prema službenom tumačenju, koje daje Virginio Gayda u "Glorijsku d'Italia", ova će flota biti izstavljena na raspolaganje narodne sigurnosti i svjetskog mira. Ovaj službeni i mjerodavni novinar, kao i svih drugih fašističkih Isticu, tistu, da je odliku za ovo povećanje talijanske ratne mornarice pospešena potrebljava osi RIm—Tokio te položajem na Dalekom Istoku i njegovim evropskim mogućim posledicama, kao i talijanskim položajem u Crvenom moru. Gayda podseća talijanski narod, da će sve to mnogo stajati, ali da su Talijani uvijek svđeno gledali u lice finansijskog poteškoćama, a konačno to znali i novog radu za talijansko radništvo. "Lavoro Fascista" pak veli, da je Duce naložio novi program brodogradnje nakon ogromnog britanskog i ne manje ogromnog američkog programa.

Odnosi Vel. Britanije i Irske

Velika Britanija i Irska (Eire) vodile su ovih dana rasprave u svrhu odstranjenja postoećih opreka. Glavne točke pregovora bile su priključenje Ulstera državi Eire i svršetak carinskog rata, koji traže već šestu godinu. Sporazum nije polučen te su rasprave odgodjene na neodređeno vrijeme, jer su ustanovljene neprimostive razlike u mišljenju. Konstatirano je, da su se gledala obli država ipak u toliko približila, da se sjećaju pitanja predau stručnjacima obli država na proučavanje i na stavljanje predloga. — (Agis).

Novinski sporazum između Njemačke i Jugoslavije

"Münchener Neueste Nachrichten"javlja: "Na sastanku šefu prebora dra Koste Lukovića sa šefom njemačkog prebora i ministrom propagande dr. Göbbelsom konstatirano je suglasno mišljenje, da se kao i do sada, i u budućnosti još više u ovom obliku zemalja vodi računa o dobrim prijateljskim odnosima Njemačke i Jugoslavije. Ustanovljeno je nadalje — već ovaj isti — da će biti od velike koristi, ako se intenzivira i proširi izmjena novinskih vijesti. Jednog i drugog novinista te kontaktu između predstavnika, jednog i drugog novinista. Naročita suglasnost — piše „SM. N.“, postignuta je u tome, da jedno i drugo novinstvo ima izbjegavati objavljivanje vijesti i članaka, koji bi mogli naškoditi dobrom odnosima oblih država. U tom smislu sklopljen je i sporazum."

MALE VIJESTI

Američki crnački pisac Langdon Huges da je izjavio da u bliski negus Abeslinje Halle Selasi pripremaju veliku propagandu među Crnima za pomoc republikanskoj Španiji.

* * *
"Now, passeran", knjiga američkog pisa Uptona Sinclaira, prevedena je u Parizu na talijanski jezik.

* * *
Nova rumunska vlada namjerava u najkraće vrijeme priznati talijansko carstvo, što će talijanska fašistička vlada, prema pisanju "Glorijske d'Italia", znati pravilno ocijeniti.

* * *
Engleska i USA namjeravaju graditi drednote od 46.000 tona, kao odgovor na naoružanje fašističke Italije.

* * *
Na poziv Španjolske vlade Vanderveide i njegova gospodja kreću ovog tijedna u Barcelonu.

* * *
Talijanski jezik u bugarskim srednjim školama. Naredbom ministarstva prosvjeti u Sofiji uvodi se u svim srednjim školama talijanski jezik kao obilježni predmet i to istovremeno s francijskim i njemačkim jezikom, koji su se do sada prema izboru učenika učili kao obilježni predmeti.

* * *
Cankareva četa osovana je u Španiji u sastavu bataljona Dura Djakovića. Pripadnici te čete su Slovenci, medju kojima ima priličan broj Slovenaca iz Julijske Krajine.

* * *
U Rimu je osnovan jugoslavenski studentiški klub. Za predsjednika je izabran neki Milenko Popović, student.

* * *
Kancelar Hitler posjetiti će Italiju u pratnji više ministara, medju ostalima Neutrala, Göringa, Göbbelsa, Hesa, Franka Darrea, von Blomberga i načelnika glavnog generalštaba generala von Fritscha.

* * *
Italijanski postnik u Tokiju je obvezan da županjuće ministra, da bo u Tokiju kralj prišla Italijanska gospodarska u političko delegaciju. — (Agis).

* * *
Mussolini je odokupljal iz Kitajske italijansko odpostanstvo, ki je već ucesec organiziralo kitajsko letalstvo. Mussolini je sprejel člane tega odpostanstva po vrnitvi u domovinu in jih dejal, da politične okoliščine niso dovoljevale, da bi se nadalje ostali na Kitajskem. — (Agis).

* * *
Italijanska produkcija černoga premora u višjemu u antracitonu se je dvignila od 17.000 ton u letu 1929. na 825.000 ton u letu 1936. Za prošlo leto pričakujemo, da bo produkcija presegla milijon ton, kar pa je komaj deseti leti italijanska porabka, ki znači 10 do 12 milijonov ton. — (Agis).

* * *
Privedek riza u Italiji je u letu 1937 značil 7.354.200 q in je bil za 6.65 odsto bolj od privedka u letu 1936. — (Agis).

* * *
Z Italijanskim brodom Augustus je proti koncu lanske lete odpovala je Giovane posebne vojaške komisije, ki bo so delovala pri reorganiziranju bolivijske vojske. — (Agis).

* * *
Italijanska vlada je sklenila uvesti tudi u Abeslinji kot edino plačilno sredstvo Italijansko lito. Tolarji Marije Terezije, ki so jih kovali na Dunaju in ki so doslej veči v Abeslinji kot edino plačilno sredstvo, bodo s 1 februarjem t. l. umaknili iz prometa. — (Agis).

* * *
Prve dne prihodnjega meseca bo se stanek Italijanske svete narodne obrambe, ki mu predseduje Mussolini. V vrhovnom svetu so član vlade, Italijanski maršali noveljniki Ital. brodova in letalstva, načelnik generalnega štaba ter nekateri visoke vojaške osebnosti. — (Agis).

ODLOMCI IZ NAŠE POVIJESTI

BARBANSKA ŽUPA

Pop Luka Kirac

ne od 10 februara i od 4 marta 1199. Kad je naime općina Pula htjela da proširi svoju okružje in na područje hrvatske županije Barban, Planju i Gočan, ove su se oružjeno branile od te pohote. Listina od 10 februara 1199 dalje nam kaže, da je u prisutnosti grofa Hengelparta (in presenta Comitis Hengelparti) med puljskim knezem Rugerijem i barbanskim županom Pribislavom (dictus Pribislaus, Zupanus) došlo do nagodbe. Do slične nagodbe došlo se je i med Pulom, Gočanom i Planjom, kako nam to svjedoči druga listina od 4 marta 1199. U tim listinama Pribislav je nazivan naizmjenice sad gašćalom, a sad opet županom Barbana.

IZ "Istarskog Razvoda" saznajemo da su godine 1275 Barban i Rakalj došli pod goričko-pazinske knezove, da je barbansku županiju na Razvodu zastupao župan Boboš, a rakljansku župan Crnulj.

Godine 1374 nakon smrti posljednjeg goričko-pazinskog kneza Alberta IV dođe sva njegova knežija u vlast austrijskih vojvoda, s njom dakle i Rakalj i Barban.

Godine 1508—1516 za dugogodišnjeg ratovaljca između cara Fridrika III i Mlečana bili su Barban i Rakalj ponovno oplaćčani i popaljeni a narod posve

nuši nimalo na čast.

Uz desnu stranu ušća rijeke Raše rasprostire se barbanska županija. Ta je županija prije god. 1025 bila mnogo opširnija, nego što je obuhvaćala sva južna predstori od Raše do linske Drage t. j. do Dvograda. Bila je to gočanska ili gačanska županija.

Kad su se početkom IX. stoljeća njemačka gospodara stala širiti i u ove krajeve Istre, raspade se gočanska županija u više mališnji. Iz "Istarskog Razvoda" od god. 1275 saznajemo da se je gočanska županija odvojila godine 1025 od županije Barbanu i opatiju Sv. Vičentu. Rakalj god. 1027 od Barbana i Mornorana, a god. 1058 od Sv. Ivana, Kožaru, Labina i Rakala.

Kroz 200 godina vladaju po ovim krajevima i staloj Istri različiti grofovi i markgrofovi kao gospodari lena, kao feudatarci, dok ne zavlada svina god. 1204 ogleski patrijarha. Nu i pod tom njemačkom gospodom sačuvale su naše županije svoj narodni ustav i svoju samoupravu. To nam svjedoče dvije listi-

PROSLAVA ŽUPANIČEVE ŠESTDESETLETNICE

V LJUBLJANSKI „SOČI“

Ljubljana, 24. jan. 1938. Ljubljanska Šča-Matica je dokazala svoje prosvetno udejstvovanje s to proslavo mojstra naše govorice u pesniški u nevezanim besedi, ki je nabrali popolni zaklad, vsega izrazovljivača slovenskih mater — najboljši učitelji naše narodne jezika.

Zupančićev večer 22 t. m. je zopet zbral pri Levu mnogo Ščačanov, ki so res čitali naših odličnih pesnikov. Neutrudljivi aranžer Sočničev predavanj Josip Stiligoj je lepo okrasil slavljeničev veliko sliko.

Otvoritveno besedo je imel dr. Jožiham Razeč, ki je pozdravil Županičeve čitalice, a se našljep priznane literarne predavatelj profesar dr. Antonia Slobodnika. Ta naš odlični slovenski združenje nam je podaljšno znanstveno vsebino naših slavljeničev pesniških prizvodov in nam je s strokovnjačko dovršeno steklo lepo županičevi pesni u Caši opolnosti. Čez plan, Samogovor, v zarji Viduši in tudi u nekajničini zbirki Med ostričnik. Označil nam je višek naše mladinske pocizije u mučnoprivali. Pisanci, Cibanci, Lahkili nog morok. Sto ugrankali in Facklini. Pojanci v vsej otroški vedriji, ki ozivlja tudi najbolj resnega moža, ko citata toliko pestero mladih nedolžnih duš. Z velikim zanosom je odlični predavatelj recitiral najponjemljevši Županičevu "Narodni besed" s katero je prilep svojo globočko zanislično znanstveno razpravljeno. Gašila je občutljive poslušalce tudi pretresljiva "Grobovi, tulje" in razumevali smo... prečimno, težko pesem "Z grobov..." Pozabil ni na bogata prevajateljska dela našega mojstra Županičića, ki nam je nanjal nebroj dovršenih Shakespearevih dram in drugih svetovnih slovenskih del iz angleščine, francosčine, španščine in tudi iz ruske. Počasno je tudi prečimno prevodilo naših pesniških veleumov Žu-

paučića, Cankarja, Ketteja in Murina, od katerih sta doživela svobodno domovino le Cankar in Županičić s svojo najpopoljnije umetniško slavo.

Ljubka učenica Alenčica Žiberna nam je lepo deklamirala Županičevu "Begunko pri zibelki, a tudi dijak M. K. Kač vora" da dozakal s svojimi občutki, da razumeva vse lepoto dobro recitirane pesmi "Prebijenje". Dijaška zborna recitacija M. O. S. Ščačančeve "Kovačka" je tudi dosegla svoj namen, saj objemila u najljepšem delu za dom in rod vse Slovensko lostran in onstran nječe ter jo vzpodbuja k pripravljenosti:

"...ko pride čas,
ko sine dan,
da vslane, plane kladivar, kladivar silni in nas..."

Pevski kvintet je zapel par lepih pesmi, da bila proslava bol pestra.

Ob skeletu nam je predsednik Soče dr. Dinko Puč s svojo lepo besed se krepko povedal o delu velikega pesnika-jubilanta našo neodrešeno domovino v njegovih našljepnih pesničih, ki posegajo v naši življenjski vsebini in nam obetajo narodno vstajenje. Županičić vzdaha v svoli umetniški pesniški bolesti z nami:

"Kot gora, Korotan, si mi telak...
Gorica žgeš me... kdaj mi jetro sine?"

Rise nam "Zemljevid" in vpraša:
"O, kaj bo z vami, vi mojaki štirje, Celovec, Maribor, Gorica, Trst?..."

Sočani čakajo na uresničenje pesniških prerekovanj svojega glasnika ob Soči, a globoko občutimo tudi hrepeneњe, ki nam ga poklanja veliki mojster naše besed. Otton Županičić in vemo, da nam naši pesniški glasniki udejstvijo našo jugoslovansko zavest in svobodo zlato tudi tam pri nas doma... Vsi kljemočemo ob Šestdesetletnici:

"Živel mojster naše besede! Hvala za vse neizdrpane vrednote njegovega bogatega duha!"
Vsi kljemočemo ob Šestdesetletnici Šoški!

JAVNA GOVORNICA

RED, RAD I DISCIPLINA

Posećeno pisanu članka »O organizatorno-propagandnom odsjeku«. Prije nego uzmës metu u ruke, da cijeli pred budim pragom — pogledat da li je tvoj prav čist i tako uredjen da bude i drugima uzorom. Te riječi stavljamo na srce pisanu članka »O organizatorno-propagandnom odsjeku«, time prije što predviđamo, da je bio lječen i prisutan na V. saveznom kongresu u Slav. Brodu, a izgleda nam da želi cijeti pred budim pragom.

Da u emigrantskim organizacijama imade reda i disciplini ne bi se ovakvog pitanja potezala po stupcima našeg glasila već bi se ona rješavala na mjestodavnim saveznim forumima bez nervoze — bez galane — bez žurbe — sve u interesu saveznih organizacija — sa punom voljom svih organizovanih emigranata. Kritizirati sada — nakon kongresa zaključne donesene i sa glasom kritičara — apsurd je — to je akt nediscipline, koja podgrizava temelje naših organizacija. Takovim radom neće pisac J. L. nikada ići onim putem koji prosljeduje jednu našu emigrantsku organizaciju pod lozinkom: »Gremo na pre, već doživjeti (ako već nije) da će svih oni koje on vodi, i od njega se daju voditi svjesno lici na nazaj u nerad, u anarhiju — na štetu redova naše emigracije — koju do sada nista ne razdijeljuje — osim nekoliko »svemogućih« kojima nije nitko ravan, a koji u slučaju ako nema sporova, oni ih potraže ihakar u kakvoj stvari.

Na razjašnjenje — na utjehu —

pisanu članka »O organizatorno-propagandnom odsjeku« — moramo konstatirati da je organizatorno-propagandna akcija od najvećeg značenja za našu emigraciju i da je radi toga odsjek do sada uslijed novo nastalih potreba bio doista skrenut i nije donio nikakvih većih rezultata, što se najbolje vidi po tome, da je broj emigrantskih društava na Slovenske prevelan, tako da imade mješta sa tridesetak emigranata bez organizacije.

Sadašnji Organizatorno-propagandni odsjek u Zagrebu i Ljubljane stvorili su svoj program rada, koji sada punom parom izvršavaju, a po svim važnijim pitanjima bit će prečelnici ova odsjeka u dodiru.

Pisac inkriminiranog članka trebao je na saveznom kongresu u Slav. Brodu da progovori po tom pitanju, a da sada ne prikazuje stvari ionako kako ne stope, jer to ni najmanje ne ide u prilog samoj stvari.

Organizatorno-propagandni odsjek Ljubljane i Zagreba sporazumeli su se da zamole sve emigrantske organizacije začlanjenje u Savezu, da u svojoj organizaciji imenuju jednog povjerenika za te odsjek u svrhu što uspješnijeg rada na organizatorno-propagandnom polju.

A dažd?

Nikakav — odnosno vrlo slab! Badava pišma, badava apell, jer je vrlo teško u red dobiti pojedincu, koji su na upravama društava, a naučili su da idu samo »nazaj«, a kriju se pod maskom: »Gremo napre!«

J. B.

NAŠA KULTURNA KRONIKA

Nova knjiga dra Lava Čermelja

SLOVENCI IN HRVATJE POD ITALIJOM. — DEMOGRAFSKA STUDIJA PO POVOJNI URADNI STATISTIKI

Opsežna brošura — zapravo knjiga — na preko tri stampana arka izlazi je kao nadopunjeni otkaz iz Habsburške revije »Misel in delo«. Dr. Lavo Čermelj daje te-meljniti studiju o pučanstvu Julijске Krajine, Benečijske Slovenije i Zadarske pokrajine. Statistika, koja jedna od najmalih naučnih disciplina, čini se moćna suha i bez života, ali kada se čovjek dublje unese u te suhe brojke tabele i grafike, otvara mu se pred očima široko polje razvoja i stanja, u ovom slučaju razvoja i stanja zemlje o kojoj se u toj knjizi radi.

Ovakove studije zahtijevaju velikog posla, ustupljivosti i znanja, a naročito ljubavi. Ljubavi za samu našu radoj i budućnost studije. A dr. Čermelj ne radi ni jedno ni drugo. Po struci matematik, on je ujedno napredniji i najautoritativniji naučni pisac, a Julijskoj Krajini danas, jer mnogo stvari znade, ižustvova i ostalo popunjavaju nepristupljivi sistematski radom i pažljivim smjerenjem svih dogodjaja u Julijskoj Krajini kao i cijele literature i publicistike o joj zemlji.

Gradivo je u toj brošuri podijeljeno po pokrajinama, Tršćansku, Goričku, Puljsku i Rječiku, Vidensku (Kanalsku dolinu, Benečijsku Sloveniju s Režijom) i Zadarsku pokrajinu. Na koncu je kod dodatka tabeli o općevnom jeziku po popisu iz 1921 god. za već spomenute pokrajine, a osim toga na koncu dodatka je statistika Hrvata u pokrajini Campobasso.

Kao avud statistici pojedine pokrajine izložene su administrativne granice i stavlja povijest formiranja tih administrativnih jedinica.

SESTDESETLETNICA NAŠEGA SKLADATELJA VINKA VODOPIVCA

Ljubljana, januarja 1938. (Ariš). U Kromberku, kjer upravlja tamošnjim župnim, je praznovao svoji šestdeset rojstni dan način skladatelj Vinko Vodopivec. Jubilant se je rodil 16. januarja 1878. u Ročinju. Osnovno šolo je počajal u Podgori, gimnaziju ter semenišče je studirao u Gorici, novu mašo pa je pot u Grgarju nad Gorico. 1907. leta je postal vikar u Kromberku, kjer deluje še danes.

Slavljenec je velik in ploden skladatelj ter znan ne samo u ožji domovini, ampak tudi širom Slovenije, kjer prepevajo zelo radi njegove po kompoziciji latike zelo lepe pesmi. Toda ne samo Slovenski, izlazivaju ga tudi Talijani: razni italijanski cerkevni zbori ga imaju stalno na svojih sporedih.

Od njegovih številnih kompozicij najz cerkevne glasbe omemojno najvažnej-

še in sicer: zbirke »Božji dnevni«, »Gospodarde«, »Zdrava Marija«, »Sveti pesmice« itd., poleg številnih maš, requeiemov in ostalih na božnih pesmi. Udeleževal pa se je tudi u narodni pesmi. Komponiral je popve, ko katerih so po Gorškem in v ostalih Slovenijе mnoge ponarodeče, kar mu bolj potrdjuje dejstvo, kako bližje je njegova pesme našemu narodu. Poleg neštevilnih pesmi je komponiral tudi spevogre, od katerih je posebno značilna »Ko vade v študenje«, ki jo je uprizorilo državno Upravno odbor za Sveti pesmi.

Nekto prileže 10. stot. skupštini je otvorio predsjednik g. Anton Mohorovičič i postavio pozdrav: »Gospodar, skupština je postavila vam za predsjednika našega skupština, in naša domačinstva, kjer so vam dan svi vojni živote v horbi za pravu v slobodi svoga naroda i domovinom. Skupština mi je odala priznanje gromkim učenjem: »Slišava me.«

Družbeni župan obišel mu nježi delegati g. Vlado Čop, obišel ga tudi dr. Bradamante, tudi drugi.

Neto prileže 10. stot. skupštini je otvorio predsjednik g. Anton Mohorovičič i postavio pozdrav: »Gospodar, skupština je postavila vam za predsjednika našega skupština, in naša domačinstva, kjer so vam dan svi vojni živote v horbi za pravu v slobodi svoga naroda i domovinom. Skupština mi je odala priznanje gromkim učenjem: »Slišava me.«

Družbeni župan obišel mu nježi delegati g. Vlado Čop, obišel ga tudi dr. Bradamante, tudi drugi.

Neto prileže 10. stot. skupštini je otvorio predsjednik g. Anton Mohorovičič i postavio pozdrav: »Gospodar, skupština je postavila vam za predsjednika našega skupština, in naša domačinstva, kjer so vam dan svi vojni živote v horbi za pravu v slobodi svoga naroda i domovinom. Skupština mi je odala priznanje gromkim učenjem: »Slišava me.«

Počelo je dnevnem redu bio predlog konstituiranja našega skupština, kojeg je predlog skupštini pročitan, razvila se života i temperature debata.

Kao što je poznato državni skupštinski odbor je konstituiran od strane uprave, konstituiran je tako da se odredi od strane uprave da je s obzirom na to, predlog o istupanju iz članstva Sveti pesmice emigrantskog društva iz Julijiske Krajine skinut se danas, reda da donosi odluke Savskega suda.

Počelo je da se učita i razgovara na predlog skupštini prihvatin onako kako je u njemu uprava predložila.

Počelo je da se razreši staroj upravi, konstituirati je nova, oznaka odluke od strane uprave na čelu sa dosadašnjim predsjednikom g. Mohorovičičem Antonom, koju je skupština jednoglasno prihvatala.

Počelo je da se učita i razgovara na predlog skupštini zaključiti točno u 13 sati i 30 minuta.

Odvjedno.

VIJESTI IZ ORGANIZACIJA

RAD JUG. MATICE U ZAGREBU KROZ 1937. GOD.

Banovinski odbor Jugoslovenske Matice Zagrebu održao je ovih dana svoju plenarnu odborskiju sjednicu, na kojoj je uzeo u preteču članak »O organizatorno-propagandnom odsjeku« — moramo konstatirati da je organizatorno-propagandna akcija od najvećeg značenja za našu emigraciju i da je radi toga odsjek do sada uslijed novo nastalih potreba bio doista skrenut i nije donio nikakvih većih rezultata, što se najbolje vidi po tome, da je broj emigrantskih društava na Slovenske prevelan, tako da imade mješta sa tridesetak emigranata bez organizacije.

Sadašnji Organizatorno-propagandni odsjek u Zagrebu i Ljubljane stvorili su svoj program rada, koji sada punom parom izvršavaju, a po svim važnijim pitanjima bit će prečelnici ova odsjeka u dodiru.

Pisac inkriminiranog članka trebao je na saveznom kongresu u Slav. Brodu da progovori po tom pitanju, a da sada ne prikazuje stvari ionako kako ne stope, jer to ni najmanje ne ide u prilog samoj stvari.

Organizatorno-propagandni odsjek Ljubljane i Zagreba sporazumeli su se da zamole sve emigrantske organizacije začlanjenje u Savezu, da u svojoj organizaciji imenuju jednog povjerenika za te odsjek u svrhu što uspješnijeg rada na organizatorno-propagandnom polju.

A dažd?

Nikakav — odnosno vrlo slab! Badava pišma, badava apell, jer je vrlo teško u red dobiti pojedincu, koji su na upravama društava, a naučili su da idu samo »nazaj«, a kriju se pod maskom: »Gremo napre!«

J. B.

IZ DRUŠTVA »ISTRÀ« (U ZAGREBU)

Sesnaeste »usmene novine«

O. S. »Istrà«

Omladinska sekacija društva »Istrà« pripremila je u srijedu 29. maja, u 18 sati na večernjim programom predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavanje je organizirano u istarskoj omladini da pristupeš u novim novinama u isto vreme brojima: »Usmene novinama« u isto vreme brojima: »Družabni novini« i »Družabni program«.

Zabava zagrebačke »Istrice« u »Kolou«

Janu u 29. januara 1938. Poziv na čestu redovnu izdanju novih članova društva »Istrà« u Zagrebu, u srednji skolski dvor, u 18 sati. Na programu predavanje o temi: »Istranski program«. Predavan